

**ЗАХИСТ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я
УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ПОВОЄННОГО ЧАСУ**

**Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної
конференції, присвяченої
105-й річниці від дня народження
В. Сухомлинського**

Міністерство освіти і науки України
Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»
Комунальний заклад «Кіровоградський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»

ЗАХИСТ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОГО ЧАСУ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**Всеукраїнської науково-практичної
конференції, присвяченої 105-й річниці
від дня народження Василя Сухомлинського**

Кропивницький

2023

УДК 37.091.3 : 37.018.7

*Рекомендовано до друку вченою радою
комунального закладу «Кіровоградський обласний
інститут післядипломної педагогічної освіти
імені Василя Сухомлинського»
(протокол від 20.06.2023 № 3)*

Захист психічного здоров'я учасників освітнього процесу в умовах війни та повоєнного часу : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конференції, присвяченої 105-й річниці від дня народження В. Сухомлинського, 05.05.2023 / уклад. О.Е. Жосан. – Кропивницький : КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», 2023. – 324 с.

Рецензенти:

Олена Казачінер, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Наталія Дметерко, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри практичної психології. Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет»;

Валентина Войтко, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки, психології і корекційної освіти комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».

Збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Захист психічного здоров'я учасників освітнього процесу в умовах війни та повоєнного часу», яка відбулася 5 травня 2023 року на базі комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».

Науковим, науково-педагогічним, педагогічним, соціальним працівникам.

Матеріали опубліковані в авторській редакції

© КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», 2023

© Жосан О.Е., автори статей, 2023

• Демочко Ганна. Психологічна підтримка студентів на базі державних цифрових ресурсів.....	77
• Денищук Інна. Психічне здоров'я та емоційна підтримка вчителя в умовах війни.....	78
• Деркач Валентина. Психолого-педагогічна підтримка дітей в умовах сьогодення.....	81
• Дметерко Наталя. Проблема розвитку психологічної резильєнтності педагогів в умовах війни та повоєнного стану.....	84
• Долганюк Ольга, Зубрилова Ольга. Проблеми роботи з дітьми з порушеннями інтелектуального розвитку, їхніми батьками та методичні поради щодо навчання та підтримки здобувачів освіти в умовах війни.....	86
• Дутчак Інна. В.О. Сухомлинський у діалозі з сучасною педагогікою.....	89
• Дяков Інна. Робота вчителя-логопеда з дітьми молодшого шкільного віку та їх батьками в умовах війни.....	92
• Єна Аліна. Збереження психічного здоров'я учасників освітнього процесу в закладах вищої освіти в умовах війни.....	95
• Єрмак Сергій, Гетта Василь. Педагогічна спадщина Василя Сухомлинського в умовах сьогодення.....	97
• Жук Валентина. Освіта дітей з порушеннями слуху в умовах війни.....	99
• Завгородня Олена, Краєва Оксана. Ресурси самовідновлення біженців.....	101
• Зеленська Дарина. Зв'язок наукової спадщини Василя Сухомлинського з психолого-педагогічним забезпеченням якісного освітнього процесу.....	104
• Зеленько Майя. Соціально-педагогічна робота з сім'ями вимушених переселенців в умовах війни та повоєнного часу.....	106
• Зіборова Ольга. Трансформація материнського ставлення до дитини з особливими потребами під час війни та повоєнного часу.....	108
• Зубова Валентина. Проблеми організації навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах воєнного стану.....	110
• Казачінер Олена, Бойчук Юрій Дмитрович, Галій Алла. Спеціальні вміння вихователя закладу дошкільної освіти в умовах воєнного стану.....	113
• Калініченко Надія. Василь Сухомлинський про здоров'я вихованців та вихователів... ..	115
• Калюжна Аліна. Використання методики FLOORTIME (Флортайм) у тілесно-поведінковій терапії для дітей з вадами розвитку.....	118
• Карпенко Марина. Особливості розвитку самооцінки у старшому шкільному віці.....	120
• Кендюхова Антоніна. Василь Сухомлинський про вплив емоційного інтелекту на ефективність навчальної діяльності учнів.....	121
• Кердивар Валентин. Деякі методи психологічної підготовки в рамках проведення заходів з превентивної реабілітації.....	124
• Кляцька Любов. Психологічна підтримка як важлива складова збереження здоров'я дітей з особливими освітніми потребами в умовах воєнного часу.....	126
• Князева Олена. Удосконалення методів навчання студентів із проявами посттравматичного стресового розладу.....	128
• Князькіна Дар'я. Соціально-педагогічне партнерство як система ефективної взаємодії учасників освітнього процесу закладів медичної фахової передвищої освіти.....	131
• Коваль Діана. Теоретичні проблеми визначення поняття «резильєнтність цивільних осіб» у психології.....	133
• Ковальчук Анастасія. Основні труднощі для сімей, у яких виховуються діти з особливими освітніми потребами, під час війни.....	135
• Коломоєць Галина, Малечко Тетяна, Дмитрієва Маріанна. Особливості реалізації психологічних підходів у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами під час війни.....	137
• Кравець Ніна. Педагогіка партнерства з дітьми з інтелектуальними порушеннями та їхніми батьками в умовах війни.....	138
• Кузьміна Ірина. Актуальні проблеми психічного здоров'я та механізми забезпечення його розвитку.....	140
• Кукуруза Катерина. Визначення рівня емоційно-діяльнійної адаптивності у дітей, постраждалих унаслідок війни на території України.....	142
• Куца Оксана. Аспекти психологічного супроводу педагогів в умовах війни та повоєнного часу.....	144
• Лавренюк Людмила. Патріотичне виховання учнів крізь призму ідей В.О. Сухомлинського та проблеми психолого-педагогічного забезпечення освітнього процесу.....	145
• Лазарева Марина. Не діагноз: зміна стереотипів та підтримка психологічного	

забезпечує підвищення психолого-педагогічної культури останніх. Батьки почали реагувати на зміни в поведінці дітей, запобігають непорозумінням, різноманітним конфліктним ситуаціям, що виникають між дітьми та їхніми однолітками як з типовим розвитком, так і з дітьми з інтелектуальними порушеннями.

Висновки. Для поліпшення реалізації педагогіки партнерства з учнями з інтелектуальними порушеннями та їхніми батьками, корекційним педагогам важливо дотримуватися особистісно-зорієнтованого підходу до дітей та батьків з метою організації взаємодії, довірливих відносин між усіма учасниками освітнього процесу. Бажано забезпечувати ситуації успіху, що реалізуються у тісній співпраці з учнями членів мультидисциплінарної команди психолого-педагогічного супроводу. Дотримання колегіального підходу завдяки розподілу мети і завдань між учасниками освітнього процесу забезпечить злагоджену взаємодію членів мультидисциплінарної команди психолого-педагогічного супроводу та активну їхню співпрацю з учнями з інтелектуальними порушеннями.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017. № 38-39.
2. Касим А. Педагогіка партнерства як дієвий спосіб налагодження співпраці вчителів та батьків із метою поліпшення освітнього процесу. *Педагогіка партнерства: реалії та перспективи*: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 104-річчю від дня народження Василя Сухомлинського, 11-12 .10. 2022 р. /уклад. О. Е. Жосан, В. В.Войтко. Кропивницький, 2022. С. 108-113.
3. Кравець Н. П. Практика взаємодії корекційного педагога з родинами учнів з інтелектуальними порушеннями в умовах воєнного стану. *Психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах спеціальної та інклюзивної освіти*: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 9 листопада 2022 р. /за ред. Т. О. Докучиної, відп. секретар О. І. Дмитрієва. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2022. С. 96-98.
4. Сухомлинський В. О. Вибрані твори в 5 т. Т. 5. К.: Рад. школа, 1977. 670 с.

УДК 159.9 : 37.07 : 005.95] : 613.86

Ірина Кузьміна
м. Харків

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО РОЗВИТКУ

Проаналізовано сутність розвитку психічного здоров'я, визначено його роль у життєдіяльності та суспільстві. Зроблено висновки про те, що Україні потрібно більш активно долучатись до розробки проблеми психічного здоров'я з метою підвищення забезпечення різних напрямків і питань удосконалення та впровадження відповідних шляхів розвитку психологічної підтримки.

Ключові слова: психічне здоров'я, стратегії у забезпеченні психічного здоров'я, зміцнення удосконалення психічного здоров'я людини.

Presentation The essence of the development of mental health is analyzed, its role in daily life and society is determined. It was concluded that Ukraine needs to be more actively involved in the development of the problem of mental health in order to increase the provision of various directions and issues of improvement and implementation of appropriate ways of developing psychological support.

Keywords: mental health, strategies in ensuring mental health, strengthening improvement of human mental health.

Вступ. Проблема психічного здоров'я та пошук шляхів її вирішення є однією із важливих завдань сьогодення. Розуміння психічного стану людини тісно пов'язано із загальним її уявленням про особистість і механізми його розвитку. Психічне та фізичне здоров'я – це два життєво важливих напрямки життя, які тісно пов'язані та взаємозалежні і мають вирішальне значення для загального благополуччя людей, суспільства та країни.

Метою дослідження є аналіз механізму забезпечення розвитку психічного здоров'я в Україні та узагальнення основних проблем забезпечення сучасних підходів її досвіду.

Виклад основного матеріалу. Здоров'я – це стан повного фізичного, психічного та соціального благополуччя людини, я також відсутність у нього деяких психічних розладів. З приводу цього, психічне здоров'я розуміється, як стан благополуччя, при якому людина реалізує власні здібності, може впоратися зі звичайними стресами у житті, в також продуктивно та ефективно працювати [1].

На психічне здоров'я впливають різноманітні фактори, такі як, складнощі в особистому житті, конфліктні ситуації на роботі, побутові проблеми, нездоровий спосіб життя, інформаційні переваженні, політичні та економічні катаклізми в країні, пандемії та ін.

Психічні розлади впливають на розвиток серцево-судинних захворювань, які мають першість у структурі патології населення. Осмислення проблеми психічного здоров'я та пошук шляхів її вирішення є однією із важливих завдань для науковців різних галузей в тому числі психологів. Важливо створити досконалий підхід до клінічної практики фахівця, з метою розуміння основних вимог до лікаря, який повинен: 1) визнати, що його стосунки є ключовими для надання медичної допомоги; 2) використовувати самосвідомість пацієнта як діагностичний та терапевтичний інструмент; 3) враховувати особливості протікання хвороби пацієнта; 4) вирішувати, які аспекти біологічної, психологічної та соціальної сфери є найбільш важливими для розуміння та зміцнення здоров'я хворого.

Важливим є розуміння проблеми порушення психічного здоров'я людини, як психічне захворювання, яке спричинено деякими патологічними факторами. Передвісниками цих захворювань є стреси, які подальшому призводять до неврозів та ускладнюються серйозними психічними розладами. Стреси стали складовою частиною життя сучасної людини. Поширені психічні розлади, такі як психологічний стрес, тривожність та депресія, є найбільш частими, особливо серед активного працездатного населення.

Загальною метою розробки ефективної системи якісних і доступних послуг є сприяння психічному благополуччю, запобіганню психічним розладам, надання терапевтичної допомоги та одужанню, зменшенню рівня смертності, захворюваності та інвалідності [2]. Виділено чотири ключові цілі, які є пріоритетними у напрямку діяльності психічної допомоги : 1) зміцнення ефективного керівництва та управління в галузі психічного здоров'я; 2) забезпечення комплексних послуг які створюються на підставі сучасних питань психічного стану людини; 3) впровадження стратегій для забезпечення розвитку та зміцнення здоров'я; 4) проведення доказових наукових досліджень у галузі психічного здоров'я.

Досягнення ефективної системи допомоги психічного здоров'я вимагає чітких дій нашої країни і має керівну роль у громадянському суспільстві для реалізації національних інтересів. Популяризація психічного здоров'я є досить важливою функцією, яка дає змогу людині здійснювати й забезпечувати свої індивідуальні, біологічні та соціальні потреби на основі нормального функціонування психофізичних систем в організмі. Психічне здоров'я дає змогу людині здійснювати й забезпечувати свої індивідуальні суспільні, біологічні та соціальні потреби на основі нормального функціонування організму людини. Зміст психічного здоров'я не вичерпується лише медичними і психологічними критеріями, а охоплює ті соціальні норми, що впливають на життя людини [3].

Система вищої освіти у сфері охорони психічного здоров'я потребує професійного та диференційованого удосконалення до змісту навчальних програм та до методології навчання.

Необхідність забезпечення сучасної системи охорони психічного здоров'я впливає на якість надання населенню психотерапевтичної та психосоціальної допомоги. За роки незалежності в Україні було здійснено багато позитивних змін з метою надання допомоги при деяких розладах психіки, які потребують здійснення контролю в сфері охорони психічного здоров'я. З цією метою планується впровадження сучасних методів діагностики та лікування при усіх основних психічних розладах.

Висновки. Психічне здоров'я сприяє розвитку особистості і дає можливість людині враховувати свої фізичні й психічні можливості. При цьому, психічні проблемами дають змогу задовольняти індивідуальні, біологічні та соціальні потреби на основі нормального функціонування психофізичних систем, що забезпечують досягнення емоційного благополуччя людини.

Психічне здоров'я здатне до самореалізації своїх життєвих потреб та пов'язано з такими якостями, як цілеспрямованість, активна життєва позиція та самоконтроль.

Об'єднання зусиль суспільства можливо шляхом розробки та реалізації удосконалення питань охорони психічного здоров'я, що допоможить нормально функціонувати організму людини та забезпечить досягнення емоційного благополуччя в Україні.

Список використаних джерел

1. Бамбурак Н.М. Психічне здоров'я особистості в кризовому суспільстві / Збірник тез II Всеукраїнської науково-практичної конференції (20 жовтня 2017 року) /Н. М. Бамбурак. — Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2017. — 400 с.

2. Николаева Е.Л. Психическое здоровье на евразийском пространстве культур: клинические, психологические и социальные реалии / Е.Л. Николаева, Ю.В. Игнатьева, М.М. Мухамадиева. — Чебоксары: Изд-во Чувашского ун-та, 2013. — 378 с.

3. Шаронова В.В. Психічне здоров'я особистості як предмет психологічного дослідження / Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України. —

УДК 159.922.7(477)

Катерина Кукуруза
м. Черкаси

ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЕМОЦІЙНО-ДІЯЛЬНІСНОЇ АДАПТИВНОСТІ У ДІТЕЙ, ПОСТТРАЖДАЛИХ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Доповідь присвячена дослідженню емоційного стану та процесу адаптації дітей, які постраждали внаслідок війни в Україні.

Ключові слова: емоційний стан, вікно емоційної толерантності, адаптивність.

The report is devoted to the research of emotional state and to the process of adaptation of children who suffered from the war in Ukraine.

Key words: emotional state, the window of emotional tolerance, adaptability.

Вступ. Із початком повномасштабної війни на території України багато сімей були вимушені покинути свої домівки та змінити звичний перебіг свого життя. Вони переїхали до більш безпечних місць перебування. Прихистком для вимушених переселенців стали як міста України, так і інші країни. У зв'язку з цим постала гостра потреба у збереженні доступної української освіти для дітей, які залишили територію України або були вимушені залишитися на тимчасово окупованій території. Щоб задовольнити цю потребу, громади, які є тимчасово окупованими, почали відкривати онлайн школи, одними із завдань яких є збереження української ідентичності учнів та приналежність до конкретної територіальної громади.

Нові умови життя й навчання можуть мати негативний вплив на дітей, а як наслідок – на виникнення стресу й тривоги, що в свою чергу ускладнює процес адаптації в цілому. Для того, щоб ефективно допомогти дитині впоратися зі стресом, важливо вчасно його розпізнати. Тому **метою** нашого дослідження є визначення рівня емоційно-діяльнійної адаптивності дітей шкільного віку, які були вимушені залишити свої домівки, і тих, які залишилися на окупованих територіях (ТОТ) для удосконалення психологічного супроводу.

Виклад основного матеріалу. У дослідженні взяли участь 60 учнів опорного закладу освіти Сартанського ліцею імені Героя України Бойка В.С. Сартанської селищної військово-цивільної адміністрації Маріупольського району Донецької області. До 24 лютого 2022 року всі учні ліцею проживали у смт. Сартана або м. Маріуполь. Після повномасштабного вторгнення більшість учнів вимушена була змінити місце свого перебування на більш безпечно – на території України, на території інших країн, є такі, які залишилися на тимчасово окупованій території (ТОТ). Дослідження проводилось у січні 2023 році, майже через рік після початку війни. Для дослідження було обрано методика «Самооцінка емоційних станів» (автори А.Уессман, Д.Рікс) [1, с. 21–23] та тест «Оцінювання емоційно-діяльнійної адаптивності» [1, с. 20].

Слід зазначити, що більшість дітей знаходилась у місті Маріуполь на початок повномасштабної війни та під час активних бойових дій і покинула його лише згодом. Тож у дослідження було включене запитання, наскільки діти оцінюють рівень безпеки місця свого перебування. За результатами цього опитування (Таблиця 1) «повністю безпечно» та «безпечно» себе відчувають діти, які знаходяться за кордоном – 50% та 35%; діти зі статусом «внутрішньо переміщені особи» (ВПО), які знаходяться на території України – 33%; а в оцінці «трохи небезпечно» – 34%, це ті, хто перебуває на території України і 100% – діти, які знаходяться на ТОТ. Часті повітряні тривоги та необхідність перебування в укритті теж мають вплив на відчуття безпеки, тож оцінку «зовсім небезпечно» вибрали 11% дітей, які знаходяться на території України. Але є діти, які знаходяться за кордоном, але оцінюють безпечність місця свого перебування як «зовсім небезпечно» – 3%.

Таблиця 1

Самооцінка дітей щодо відчуття безпеки місця свого перебування

	Діти ВПО, які знаходяться на території України	Діти, які знаходяться за кордоном	Діти, які знаходяться на ТОТ
Зовсім небезпечно	11%	3%	0
Трохи безпечно	34%	0	100%
Досить безпечно	22%	12%	0
Безпечно	33%	35%	0
Повністю безпечно	0	50%	0

Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського.

Зубова Валентина Миколаївна, вчитель-дефектолог. Комунальний заклад «Новопразька спеціальна школа Кіровоградської обласної ради».

Зубрилова Ольга Миколаївна, вчитель-дефектолог. Комунальний заклад «Харківська спеціальна школа № 3» Харківської обласної ради.

Казачінер Олена Семенівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології. Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди.

Калініченко Надія Андріївна, доктор педагогічних наук, професор, Заслужений вчитель України, професор кафедри природничих наук та методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного університету імені В. Винниченка.

Калужна Аліна Романівна, магістрантка кафедри психології. Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди.

Карпенко Марина Олександрівна, магістр, практичний психолог. Сосонівський ліцей, Кіровоградська область.

Карпова Тетяна Петрівна, старший викладач кафедри матеріалознавства та термічної обробки металів. Український державний університет науки та технологій.

Кендюхова Антоніна Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, психології і корекційної освіти.

Кердивар Валентин Віталійович, PhD зі спеціальності 053 «Психологія», науковий співробітник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології науково-дослідного центру. Національний університет цивільного захисту України.

Кляцька Любов Вікторівна, вчитель-дефектолог, заступник директора. Комунальний заклад «Новопразька спеціальна школа Кіровоградської обласної ради».

Князева Олена Альбертівна, здобувачка освітнього рівня Магістр, спеціальність 053 «Психологія» (клінічна та реабілітаційна). Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», м. Одеса.

Князькіна Дар'я В'ячеславівна, соціальний педагог. Комунальний заклад освіти Кременчуцький медичний фаховий коледж ім. В.І. Литвиненка Полтавської обласної ради.

Коваль Діана Олегівна, кандидат юридичних наук, базовий консультант в методі позитивної психотерапії Насрата Пезешкіана, м.Івно-Франківськ.

Ковальчук Анастасія Андріївна, вчитель-дефектолог, асистент вчителя. Опорний заклад освіти «Червонослобідський ліцей» Макарівської селищної ради Бучанського району Київської області.

Кокашинський Віктор Олександрович, асистент кафедри психіатрії, наркології і медичної психології. Дніпровський державний медичний університет.

Коломоець Галина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, старший дослідник, начальник відділу науково-методичного забезпечення підвищення якості освіти. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти».

Коляденко Ніна Володимирівна, доктор медичних наук, доцент, завідувачка кафедри медичної психології. ПрАТ «ВНЗ “Міжрегіональна Академія управління персоналом”», Інститут медичних і фармацевтичних наук, кафедра медичної психології.

Кравець Ніна Павлівна, науковий ступінь, учене звання – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спихокорекційної педагогіки та реабілітології. Український державний університет імені Михайла Драгоманова.

Краєва Оксана Анатоліївна, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник лабораторії методології і теорії психології. Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної Академії педагогічних наук України.

Кузьміна Ірина Юріївна, доктор медичних наук, професор, професор кафедри загальної та клінічної патофізіології ім. Д.О. Альперна. Харківський національний медичний університет.

Кукуруза Катерина Сергіївна, практичний психолог. Черкаська спеціалізована школа I-III ступенів № 20 Черкаської міської ради Черкаської області. Опорний заклад освіти «Сартанський ліцей імені Героя України Бойка В.С. Сартанської селищної військово-цивільної адміністрації Маріупольського району Донецької області».

Куца Оксана Володимирівна, психолог. Комунальна установа «Гайворонський центр професійного розвитку педагогічних працівників».

Лавренюк Людмила Іллівна, вчитель української мови та літератури комунального закладу «Гайворонський ліцей № 1» Гайворонської міської ради Кіровоградської області.

Лазарева Марина Леонідівна, кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри гуманітарної освіти. Львівський національний університет природокористування.

Лепін Валентин Юрійович, студент. Приватний вищий навчальний заклад «Європейський

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ЗАХИСТ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я
УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОГО ЧАСУ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Всеукраїнської науково-практичної
конференції, присвяченої 105-й річниці
від дня народження Василя Сухомлинського
5 травня 2023 року**

Укладач –

Жосан Олександр Едуардович,

завідувач кафедри педагогіки, психології і корекційної освіти
комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
імені Василя Сухомлинського», кандидат педагогічних наук.

Редактор – Плащевська Надія Василівна.

Підписано до друку ... 06.2023.

Формат 60x90¹/8. Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman.

Друк офсет. Умов. друк. арк.

Обл.-вид. арк. Зам. №

Приватне підприємство «Ексклюзив-Систем».

Вул. Т. Шевченка, 25, м. Кіровоград, 25006.

Тел. 050 692 29 40.

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4470 від 17.01.2013*